

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: The Provincial
Cor. Fritchard Ave. and McGregor
Winnipeg, Man., Canada.

Address:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

PK XI.

Ч. 32 (1239).

СУБОТА, 16. БЕРЕЗНЯ 1929.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, MARCH 16th, 1929.

No. 32 (1239).

VOL. XI.

НОВА КРАВЕЦЬКА ЮНІЯ ВИГРАЛА СТРАЙК В НЬО ЙОРКУ.

НЬО ЙОРК, 9-го березня. На повним мітингу загального страйкового комітету, що відбувся тут вчора ввечері, закінчено генеральний страйк кравців жіночого одягу. Таким чином нова Нід'я Трейд Воркерс Індустриал Юніон закінчила переможену першу відкрити боротьбу проти роботодавців і їхніх агентів, скебської Інтернешинал Лейдїс Гармент Воркерс Юніон.

Страйк був викликаний чотири тижні тому й закінчився перемогою робітників. Нова кравецька юнія виборола юніонні умови, між ними 40-годинний п'яти-денний тиждень, для більше як 400 шавів в індустрії і втягнула до юнії тисячі неюніонних робітників та робітниць.

Хоч страйк офіційно відкритий, проте загальний страйковий комітет проголосив, що кампанія за юніоні-

зуванням індустрії жіночого одягу в Нью Йорку й околиці буде вестися далше.

РОЗБИРАЮТЬ СПРАВУ БУВШИХ СТРАЙКЕРІВ.

НЬО БЕДФОРД, Мас., 7. березня. — В місцевім повітовім суді почали розглядати вчора апеляції 662 текстильних робітників, що були засуджені давніше за участь в страйку. Покищо суд розглянув понад 100 апеляцій.

Рішення суду таке, що замість ув'язнення, шістьох засуджених віддано під нагляд поліції на протяз року, а решту на протяз пів року. Суддя заявив, що звільняє робітників "в інтересі гармонії між капіталом а працею".

В понеділок будуть розглядати дальші апеляції бунших страйкерів з Нью Bedford і Фол Ривер.

ВИБУХ БОМБИ ПІДЧАС ЛЕКЦІЇ КОМУНІСТА ДЛЯ СТУДЕНТІВ.

ЛОНДОН, 9. березня. — Під час лекції Дж. Т. Морфі, шіроко відомого британського комуніста, для студентів у Кінге Каледж вибухла бомба, наповнена сильним вибуховим матеріалом, перемішаним з порохом, що спричинила хмару диму і шкідливі віпари.

Бомба затрясла стінами викладавчої сади, вибила кілька вікон і розірвала на куски кабінет, в якому була захочана. На комуністичного промовця кинено також малі сірчані бомби. Кажуть, що ніхто не був ушкоджений, але викладавча сади була скоро опорожнена.

Уважають, що піджоження бомби було ділом буржуазних реакційних студентів, які протривають тому, щоб студентам давати лекції про комунізм.

Бритійська буржуазія боїться, щоб студентська молодь

не перейалася комуністичними ідеями, і тому навіть недопускає до виголошення лекції комуністом. Це лише підтверджує, що буржуазія не має дійсних аргументів для оборони винишнього капіталістичного ладу і тимсамим признає, хоч і не відкрито, рацію існування комунізму.

ЛЕЙБОРИТИ АРЕШТУВАЛИ 13 КОМУНІСТІВ.

ЛОНДОН, 9-го березня. — Жовті реформісти й нослі Артур Гендерсон та Джан Гвіллі закінчили на свій мітинг поліцію, щоб розправилася з комуністами, які перебували промовцям. Прибувши поліція арештувала 13 комуністів, включаючи Вільяма Галлагера, визначного комуністичного промовця.

УРЯД РАДЯНСЬКОГО СОЮЗА НЕ ЗРІКАЄТЬСЯ БЕСАРАБІЇ.

МОСКВА, 16. лютого. — У "Правді" поміщено статтю під назвою: "Бесарабія в боротьбі". У цій статті газета, між іншим, пише:

Тепер товариство Бесарабії повинно визначити свою дальшу тактику й методи роботи в зв'язку з московським протоколом, а також у зв'язку з тим, що цей протокол підписала й Румунія. Чи повинно щось у зв'язку з цим змінитися в діяльності товариства Бесарабії? Ні. Товариство Бесарабії у своїй боротьбі за визволення Бесарабії від гніту румунських поміщиків-загарбників і досі не орієнтувалося на війну С.Р.С.Р. проти Румунії, як на спосіб розв'язати бесарабське питання. Та й взагалі заява про те, що С.Р.С.Р. не збирається розв'язати бесарабське питання війною, не по-

ва. Такі заяви вже не раз робили в ріжній формі відповідальні керівники рад. влади. Бесарабія і в С.Р.С.Р., і за його межами, і в самій Бесарабії з великим задоволенням довідалися про рішучу заяву тов. Литвінова підчас підписання московського протоколу, що бесарабське питання не розв'язано й його не розв'язує цей протокол. Це означає, що й далі має чинність проголошений 5 років тому принцип самовизначення Бесарабії, принцип плебісциту. Чергове питання, що особанво хвилює Бесарабців, це голод у Бесарабії. Найважливіше завдання — викрити злочинну політику пануючої класу і партії у Румунії, що ховають справжні розміри лиха та його причини, а яких основна це румунська окупація.

Апеляційний суд відкинув відклик тов. Арво Ваари

Редактор фінляндської комуністичної газети "Вапаус" мусить йти до в'язниці на шість місяців і заплатити 1,000 доларів кари. — Канадійська Робітничка Оборонча Ліга, яка боронилася в суді тов. Ваару, апеляє до робітничих організацій за фінансовою допомогою.

Апеляційний суд в Торонто відкинув 6. березня апеляцію тов. Арво Ваари, редактора фінляндської комуністичної газети "Вапаус", і комуністичний редактор мусить відсидіти шість місяців в'язниці та заплатити 1,000 доларів кари, або відсидіти додаткових два роки в'язниці, якщо не буде мати грошей на заплата кари.

Тепер черга за робітниками в цілій Канаді, які повинні протестувати проти засудження тов. Ваари й домогтися його негайного звільнення.

Канадійська Робітничка Оборонча Ліга, яка через свого адвоката боронилася тов. Ваару на розсправі й робила відклик проти присуду, апеляє до фінансовою допомогою від всіх робітничих організацій і симпатиків. Вона каже, що не лише треба буде заплатити

1,000 доларів кари, але й великі кошти зроблено підчас розсправи та в зв'язку з апелем.

Головний офіс Канадійської Робітничої Оборончої Ліги є під такою адресою: 105 Bloor St. W., Toronto 5, Ont.

СТРАЙК 70 РОБІТНИКІВ У ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС.

ОШАВА, 7. березня. — Ніч на шифта в числі 70 робітників з "тул енд дай шал" в автомобільній фабриці Дженерал Моторс покинула працю вчора ввечері. Одною з головних причин страйку було це, що нічні робітники діставали ту саму платню, що й денні.

Вірають, що страйкері вступили до юнії Інтернешинал Ассоційейшн оф Машиністс. Джан Монро, торонтоський представник юнії, вїхав до Ошави, коли довідався про страйк.

ДОБРОДЖЕАНУ МОЖЕ ПОМЕРТИ У В'ЯЗНИЦІ.

БУКАРЕШТ, 12. березня. — З невідомої досі причини в нафтових копальнях коло Морені наступив страшний вибух, підчас котрого загинуло 60 робітників, а багато було поранених, з них 8 тяжко. Нафтові копальні належать до румунсько-американської компанії.

60 МАЙНЕРІВ УБИТИХ В ЕКСПЛОЗІЇ.

БУКАРЕШТ, 12. березня. — З невідомої досі причини в нафтових копальнях коло Морені наступив страшний вибух, підчас котрого загинуло 60 робітників, а багато було поранених, з них 8 тяжко. Нафтові копальні належать до румунсько-американської компанії.

ПРОМОВИ КОМУНІСТИЧНИХ ДЕПУТАТІВ У ПОЛЬСЬКІМ СОЙМІ.

ВАРШАВА, 15. лютого. — Підчас обговорювання в соймі бюджету освіти, депутат Волинець, член білоруського робітничо-селянського клубу, виступив з гострим викриттям національного гніту, що послідовно й нещадно вживає Польща щодо людности Західної Білорусі й Західної України.

Освітня політика польського буржуазно-поміщицького уряду в Західній Білорусі, заявив промовець, фактично є політика знищення освіти. Ми спостерігаємо цікавиту зруйнування білоруського освітнього руху. 1919 року було 400 білоруських шкіл на землях Західної Білорусі, а нині з них майже нічого не залишилося. В 17-ти повітах Західної Білорусі батьки подали 10,854 декларації, вимагаючи відкрити білоруські школи для більше ніж 20,000 білоруських дітей. Замість 481 білоруських шкіл відкрито тільки 22 білоруських і 47 шкіл з двома мовами.

Далі промовець говорить, що ці, так звані білоруські

школи, є суттю своєю польські школи й повні колонізаторського духу.

ВАРШАВА, 15. лютого. — Представник білоруського робітничо-селянського клубу Грецький у дебатах про бюджет міністерства юстиції, ганьбив від імені білоруського народу свавольну адміністративну владу і сказав:

"Більше половини всіх політичних в'язнів — це люди, вирвані з поміж трудящих мас Західної Білорусі та Західної України. Крім політичного гноблення трудящих мас Західної Білорусі, польський фашизм гнобить людність Західної Білорусі економічно. Тероризована людність, не знаходячи управи, перестала вже реагувати на беззаконство. Західна Білорусь — це колонія, а в колоніях "все минає". Білорусь — це плацдарм майбутньої війни міжнародної буржуазії проти С.Р.С.Р., і польська влада починає заздалегідь приводити "до ладу" ці землі.

ДЕМОНСТРАЦІЯ СТУДЕНТІВ У ТОКІО.

ТОКІО, Японія, 9. березня. — Поліція заатакувала й розбила парад 100 студентів токійського університету, які демонстрували коло університетського шпиталю, співаючи революційні пісні, в той час як лікарі досліджували тіло Сендзі Ямамото, робітничого посла японського парламенту, що був убитий пару днів тому шовіністичним фанатиком.

ТОКІО, Японія, 7. березня. — Убивство посла С. Ямамоти з

робітничо-селянської партії викликало політичну сензацію. Парламент ухвалив резолюцію з висловом жалю з приводу убивства посла, але оставші сім робітничих послів не голодували над резолюцією, заявляючи, що буржуазні послі не ширі в своїм вислові жалю.

Після прийняття резолюції робітничий послел Кавакамі вголосив палку промову, в якій напаятував буржуазію за її терористичні методи розсправи з робітничими провідниками.

РОБІТНИКИ Й СЕЛЯНИ ПРОТИ ПОВСТАННЯ МІЛІТАРИСТІВ.

МІСТО МЕКСИКО, 7. березня. — Дієго Рівера, мексиканський комуніст і провідник робітничо-селянського блоку, що помінував аграрного провідника Тріану на президента, оголосив заяву про те, що його блок виступає проти теперішнього повстання, яке є рухом чисто реакційним. Він сказав, що його група буде поборювати повстання.

ВАШИНГТОН, 8. березня. — З наспівших суди телеграм показується, що мексиканські залізничні робітники відобрають важну роль в швидким здушуванні повстання мілі-

таристів і реакціонерів.

Не тільки залізничники, але й інші групи організованого робітництва поставилися рішуче проти реакційного повстання і заявили за урядом, а проти реакційної мілітаристичної та поміщицько-клерикальної класи.

Одною з причин, чому Вашингтонський уряд не став поширати існуючий режим у Мексиці, є те, що департаменти стейту і торгівлі переконали, що мексиканські робітничі не дозволить нікому зарп'ятити себе в тяжче яро індустриального визиску.

СВЯТКУВАННЯ ДЕСЯТИХ РОКОВИН КОМУНІТЕРНА В МОСКВІ.

МОСКВА, 6. березня. — Вчора відсвятковано тут десяту річницю Комуністичного Інтернаціоналу великим мітингом, на яким були Виконавчий Комітет Комінтерна, Центральний Комітет і Московський Комітет Всесоюзної Комуністичної Партії, Центральна Рада Професійних Союзів і Виконавче Бюро Червоного Інтернаціоналу Професійних Союзів.

На мітингу промовляли Куусінен, Молотов, Беля Кун, Колларов, Кляра Цеткін, Лозовський, Мануїльський і делегати від Комуністичних Партій Німеччини, Франції, Британії, Китаю й угнетених народів колоніальних країн.

Промовці підчеркували, що

Комуністичний Інтернаціонал поведе переможену боротьбу проти соціал-демократів та імперіалістів, ведучи одначасно постійну боротьбу проти всіх штурпінних ухлів, особливо проти правого ухлу.

Лейпцигська конференція Комуністичної Партії відкривається завтра.

МОСКВА, 12. березня. — На 16. березня в Москві відкривається П'ятий Конгрес Рад. Конгрес вислухає звіт радянського уряду, а також звіти про п'ятиріччя розвитку, піднесення хліборобства, працю кооперації на селі, звіт народного комісаріату військових справ та інші.

ПЕПЕСІВЦІ ВИННІ ЗА НАСИЛЬСТВА ФАШІСТСЬКОГО УРЯДУ.

ВАРШАВА, 11. лютого. — На повним засіданні союму підчас дискусії над бюджетом з великою промовою про класовий характер буржуазної юстиції виступив комуністичний депутат Росіяк (лодзійський текстильник).

Промовець пригадав події, що сталися кілька місяців тому в лодзійській та мисловницькій тюрмах, у варшавській тюрмі "Павіак" і недавні криваві події у львівській в'язниці, "Бригідках".

Коли Росіяк говорив про нелюдські умови утримання політичних в'язнів у "Бригідках", на лавах ППС залунав сміх.

Тоді Росіяк, звертаючися безпосередньо до польської партії

соціалістів-депутатів, заявив: "Ви, панове, смієтеся, бо й ви жадаєте робітничої крові. Чесний робітничий депутат не сміється глузувати з робітничих в'язнів у в'язничій камері. Українські робітники й селяни відповіли на насильство влади шестиденною голодукою. Підчас подій у "Бригідках" побито понад 100 політичних в'язнів. Влада боялася, щоб родини ув'язнених не побачили слідів побиття й не дозволила поbacherня. На вас, панове, ППС-ці, також лежить відповідальність за це насильство, бо ви підтримали міністра Складковського, коли він заявив, що поліція стріляє й посередньо до польської партії

СВЯТКУВАННЯ ПАРИЗЬКОЇ КОМУНІ!

СТАРАННЯМ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ КАНАДИ — відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 17. БЕРЕЗНЯ 1929 РОКУ В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ У ВІННІПЕГУ

КОНЦЕРТ-МІТІНГ

— для вшанування 58 РОКОВИН ПАРИЗЬКОЇ КОМУНІ. —

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 8.15 ВЕЧЕРОМ.

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на рої вулиця Пritchard і МcGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

В ДЕНЬ ПАРИЗЬКОЇ КОМУНИ.

Утворення наполеонівської імперії у Франції з початком 19 століття дало почин до дальшої ізації імперіалістських війн в Європі. Випалили війни завойовничі підлоги враз з Наполеоном на безлюдному острові, гасла мілітарна сила Франції, мали кордоні бонапартистської імперії. Нестало Наполеона, залишилася його спадкоємці. І вони то доки не нанесли повернути Франції назад колишню її військову перевагу в Європі.

Безладне правління тієї наростаючої промислово-фінансової буржуазії та військової кастри настроїли проти себе ворожо не тільки увесь французький пролетаріат, але й дрібну буржуазію. Безперервну війну французьких імперіалістів — з Австрією "за визволення Італії", з царською Росією за "незалежність Туреччини", й інші війни авантюри реакційного уряду Франції добивали народній добробут країни, а настані поліції й бланій терор проти соціалістичних робітничих організацій і взагалі проти радикально-демократичних організацій ще більше революціонізувало французьких робітників, обурювало міщанство та радикальну інтелігенцію. Врешті війна Франції з Прусією в 1870 роках ще більше поглибила й загострила соціальні суперечності.

Тимчасом, як офіційна Франція і офіційна Німеччина кидаються у братовбивчу війну, німецькі й французькі робітники обмінюються мірними і братерськими посланнями. Уже один цей великий факт, що не мис собі подібного в історії, дає нам надію на ясніше майбутнє — так писав тоді у маніфесті Головної Ради Інтернаціоналу Карл Маркс.

"Німецькі браття! В імя миру не слухайте голосів запродавців та плазунів, що хочуть обдурити Вас, що до дійсних настроїв у Франції. Не піддавайтесь провокації, бо війна між нами була-б братовбивча війна" — кликали французькі працівники, протистояючи братерську руку поза імперіалістські кордоні Райну тимчасовому пролетаріату.

У відповідь, заговорили працюючі Німеччини: "Нерешиті братерським почуттям, ми заявляємо, що в наших серцях немає ні найменшої національної ворожечі... Ми хочемо обидомо, що ні барабани звуки, ні вибухи гармат, ні перемога, ні поразка не збють нас із шляху, що зводять до єднання пролетарів усіх країн".

Пруське військо на швидко побідо імператорську армію. Поразка французьких імперіалістів на воєнному фронті з Прусією, полонення самого імператора Наполеона III, було гаслом для діяння французьких робітників, авангарду революції. Царі скинуто з трону, Францію проголошено республікою. Користуючись неорганізованістю й неєднаністю робітників, буржуазія захопила владу в Парижі у свої руки, створивши тимчасовий уряд, так званій "Уряд Національної Оборони". Й отой уряд "Нац. Оборони", маючи владу у своїх руках, зрадив французький пролетаріат, позиривши з пруськими імперіалістами й всю свою збройну силу направив проти робітників власної країни.

Ранком 18 березня 1871 року Париж прокинувся вільним містом. Революція перемогла. З дав збройного пролетаріату й гвардійців повстав робітничий уряд. Уряд Комуни. "Сто тисяч руйнуєць, блискавками стома тисячами рогів піднялось над сто тисячами голів без шапок і класово усього народу — перемоти або вмерти", так описує очевидець отой урочистий день обрання робітничого уряду Паризької Комуни.

18 березня 1871 року робітництво проголосило Париж вільною Комуну. Новий лад, встановлений паризькими комунарями, тривав всього два місяці. Імперіалістські війська й буржуазія затопили у морі крові уся Комуна враз з її героїськими комунарями.

Розгромлюючи Паризьку Комуна, французькі імперіалісти міркували нанести смертний удар революційному рухові пролетаріату. Так історія свогочасних днів повчила не тільки французьких, але й імперіалістів усього світу.

Березень Паризької Комуни створив побідний революційний Жовтень.

58 років назад французькі імперіалісти й буржуазія розгромили Паризьку Комуна — 11 років тому пролетаріат російської імперії, розгромивши царат й лад капіталу, встановив у себе комуна Радянського Союзу. Через 16 років, в жовтні 1917 року, пролетаріат царської Росії повторив дію комунарів з більшим успіхом й ширшим розміром.

Світкуючи 58 роковини Паризької Комуни й смерті комунарів, що гинули на барикадах Парижу, треба пам'ятати, що капітал готує паризький погром для існуючої комуни в Радянському Союзі. Зараз зброються всі імперіалістські країни. Зброю війну скеровують проти СРСР. Скрізь на всіх фронтах посилює капітал наступ на визвольний рух працюючих, змагаючи до того, щоб в крові зданні жертовно вже революцію, як оту Паризьку Комуна.

На поготівлі й збройні фашистські погроми імперіалістських хижаків працюючі мусять відповісти. На війну, що й готується імперіалісти проти Радянського Союзу, пролетаріат мусять бути готовий на революційний Жовтень, Жовтень диктатури пролетаріату по всіх країнах усього світу.

Хай на завданнях Паризької Комуни повстане Комуна всесвіту.

ПРОВІДНИКИ ПАРИЗЬКОЇ КОМУНИ, ЩО В 1871 РОЦІ СТАЛИ НА ЧОЛІ ПОВСТАВШОГО ПАРИЗЬКОГО ПРОЛЕТАРІАТУ, ВСТАНОВИЛИ ЙОГО КОРОТКОТРЕВАЛУ ВЛАДУ Й РАЗОМ З НИМ ЗАГИНУЛИ НА БАРИКАДАХ ЗА СПРАВУ КОМУНИ.

В день святкування 58-их роковин Паризької Комуни пам'ятайте:

Версальці, французька буржуазія й поміщики в 1871 році замордували коло 35.000 робітників і робітниць Парижа і поверх 50.000 посадили в тюрми й вивезли на заслання!

В повосних ронах буржуазія Болгарії, Румунії, Югославії, Польщі, Фінляндії, фашисти Італії й цілого світа, кати китайського пролетаріату — замордували сотки тисяч революційних борців; а другі сотки тисяч згноїли в тюрмах і на засланнях в пустинних островах.

В 1871 році французька буржуазія розстрілювала й пакувала в тюрми комунарів, а міжнародна буржуазія нині по цілому світі переслідує комуністів, вбиває їх, гноїть в тюрмах та на засланнях.

В пам'ять загинулих французьких комунарів і для допомоги тим борцям, що томляться тепер по тюрмах капіталу за робітничу справу — міжнародній пролетаріат створив Міжнародно Організацію Допомоги Революціонерам, яка нині числить дев'ять мільонів членів.

Секцією цієї організації в Канаді є Канадійська Робітничя Оборонча Ліга, яка несе допомогу борцям за робітничу справу в Канаді і в цілому світі. Ставайте членами цієї організації і допомагайте своїм братам і товаришам, що за вашу справу томляться в тюрмах капіталу!

Пам'ятайте, що міжнародні капіталісти готують війну проти першої у світі робітничо-селянської держави Союзу Радянських Соціалістичних Республік! Вони хочуть повторити ще в десять раз страшніше діло над радянськими комуністами, як його вчинили версальці над паризькими комунарями! Робітники й фермери до цього не повинні допустити.

В день Паризької Комуни пам'ятайте, що за ту справу, за яку боролися й загинули паризькі комунари — тепер боряться комуністи й комуністичні партії цілого світу. Паризька Комуна вмерла — хай жінє всесвітня Комуна!

НА БАРИКАДІ.

На барикаді, вщерт залитій кров'ю, Хлопчатко літ дванадцяти з товпою Бойців салдати захопили разом. — Ти з ними був? — Так, ми були там разом. — Ну, так тебе ми розстрілять повинні. У чергу стань. Піднявсь цівки рядом, Блиснув огонь і впали коло стінки Товариші його по барикадах. — Дозвольте, — мовив він до старшого з салдат, — Піти додому, щобі попрощатись З моєю матір'ю. Я повернуся зараз. — А хто тебе примусить повернутись? Ти хочеш утекти. — Ні, капітане, ні! — А де ти живеш? — А там, біля фонтану. — Ну, добре, йди. — Гей, оцукав хлопчисько Старого капітана, лойкий на обман, — Сміялися салдати між собою І змішувався грубий їхній сміх Зи смертним стогом, з хриплиням тих, Хто умирив й корчивсь під стіною. Вмить жарті замовкля. Вєсь отряд Не вірять — дивяться: до них назад Засуджене хлопчатко сміло Іде, наблизилось, стало До стінки й гордо ім сказало: — Стріляйте! Я прийшов!

В. Губо.

МАТИ Й СИН.

(З Галіноі.)

— Бувай здорова! Не сумуй. Не плач. Не плач. До зради Не клич мене, а пощуй... Я йду на барикади. Не залишуйся я... чужої... ні... Брати там умирають... Не плач даремно по мені... Пора... уже стріляють... Куди?... Що хочеш ти?... Постій! Чому ти стала рада?... О, несе, й ти зо мною, в бій? На смерть, на барикади? Вже ніч пройшла... затих скрізь грім, Не чути канонади, Навіки вдох — і мати й син — Лягли на барикаді.

Переклав Полуботко.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті"!

ВЕЛИКІ РОКОВИНИ.

18 березня — день повстання Паризької Комуни — щороку відзначають трудящі всього світу, як велику історичну дату. Робітничо-селянський уряд СРСР призначив на цей день революційне свято. Це виникає з величезного значіння Паризької Комуни в історії світового робітничого руху. Комунари 1871 року збурили першу в історії людства спробу взяти владу до рук трудящих. Усі законодавча діяльність Паризької Комуни за 72 дні її існування була просякнута класовим духом. Паризька Комуна загинула, бо не підтримало її трудове селянство, бо не підтримав її пролетаріат інших країн.

Велику і трагічну історію Паризької Комуни широко використала робітничка класа, готуючи дальшу боротьбу проти капіталістів. Наука цього героїчного епізоду не пішла на даремне. А найбільше продумав і використав цю науку Ленін.

Пролетарі СРСР, що довершили перемогу Жовтневу революцію, безмежно багато завдячують своїм героїчним попередникам 1871 року. Вони перемогли через те, що уникнули помилок паризького пролетаріату в 1871 році. Вони перемогли тим, що партія більшовиків, провадячи пролетаріат на штурм проти буржуазного панування, створила непорушний союз між робітничою класою і трудовим селянством. Вони перемогли, бо вирвали з рук буржуазії основу її могутності, — банки, фабрики і заводи, знову таки використавши хоч би негативний досвід комунарів 1871 року. Вони перемогли тому, що об'єднуючи робітничу справу зі справою трудового селянства, зразу знищили поміщицьке землевладіння. Нарешті, перемогу дало їй те, що побратерсько співчував і допомагав увесь світовий пролетаріат.

Помилки комунарів 1871 року — не їхня вина, вони були неминучі в ту добу, коли пролетаріат уперше взяв владу в свої руки. Найперша й основна причина поразки Паризької Комуни — це був брак організованості, революційної пролетарської партії, брак одностайного своєю єдиною програмою і залізною революційною дисципліною авангарду.

Свято Паризької Комуни ми об'єднуємо останніми роками з днем МОДР'у (Міжнародної Організації Допомоги Революціонерам — в Канаді Канадійська Робітничя Оборонча Ліга). Ця постановка МОДР'у має свій глибокий ґрунт. Поразка Паризької Комуни перейшла в діку орду білого терору. 35 тисяч паризьких пролетарів загинуло від рук осканжених версальців. Біля 50 тисяч заслано. Паризький пролетаріат втратив у героїчній боротьбі десятки тисяч своїх кращих синів. Міжнародне товариство допомоги борцям революції не могло вибрати знаменнішого дня, щоб відзначити роковини своєї діяльності. МОДР не тільки допомагає увязненим борцям революції, родинам тих, що загинули, він провадить у всіх країнах світу активну боротьбу проти білого терору. Завдання його величезні. Виміряється їх шалом білого терору майже в усіх буржуазних країнах.

Вистарчить вказати, що за даними МОДР'у за 1927 рік загинуло в класових боях понад 65 тисяч борців революції, з них біля 60 тисяч у Хіні. Серед 58 буржуазних країн, де працює МОДР, нема майже ні одної, де в революційному синодикові МОДР'у порожня була-б графа вбитих. Що-ж до числа борців, до числа тих борців революції, що нидють

у буржуазних тюрмах, що до жертв класової юстиції буржуазії, то число їхне можна визначити стотисячною цифрою. Коли порівняно рідкі судові обвинств, от як убивство Сакка і Ванзеті, то що-тижня по тюрмах амірають революціонери, повільно вбивані нестерпим тюремним режимом, що доходить до справжніх тортур. Це саме діється по десятках тюрмах у Польщі і в Румунії, у Болгарії і в Італії, в десятках буржуазних країн, у сотнях тюрмах на засланнях, на которіх буржуазія винищує пролетарських борців.

Тому кожен трудящий в день Паризької Комуни, в день пам'яті героїчних предків, мучеників пролетарської революції, повинен пригадати свій обов'язок відносно товаришів, що боролися за справу світової революції в буржуазних країнах. МОДР має в 43-ох секціях 8½ мільйона членів. Це багато, але одночасно й мало. Завдання МОДР'у створити солідарність трудящих усього світу в справі допомоги борцям революції. За перших 5 років своєї роботи МОДР зорганізував 8½ мільйона трудящих. Ми не фантазуємо, коли висловлюємо побажання, щоб до свого десятиріччя МОДР об'єднав п'ятдесят раз більше трудящих.

Велика світова класова суїчучка повільно розгортається. Боротьба йде всюди, де панує капітал. Буржуазія озброюється, створює класову армію, створює військову техніку, спеціально на боротьбу з повстаннями трудящих. Число жертв, число бранців зростає. Перемогу, остаточно перемогу буде куплено ціною великих жертв. Хоч і великий уже розмах роботи МОДР'у, його треба вдосколювати. Паризька Комуна загинула, бо була вона самотня. Світовий робітничий рух переможе через те, що він дужий солідарністю пролетарів усього світу. Робота МОДР'у — це один з найгодновіщих чинників і виявлені цієї солідарності.

В ТЮРМІ.

(Уривок з поеми.)

Судів і дивився тьмяно, Серце немов — вогонь, Не знав, чи пізно, чи рано, Молотом било у скроні, Холодні схилилися стіни, Свідки німі життя, Знав, що він не єдиний, Звідси не мав вороття. Знав і вдвоявся в мури, Де осталися чибєт і вєня, Промовив з ними ніжно, Про сонце й бурі, Може вертає весна. Може вертають смерекі І бурчуть карпатські ліси, Може вертають лекеи На рідні ставки.

А може туркоче літо, Золотом буйних пісень, Пахне надіями: жито... І падав до долу ниць, І цілував холодний камінь, Роздирав сорочку стару, У груді роз'ятрені рани, Притуляв до стін, "Я вмуру!" "Я вмуру" й не побачу світу, Синіх, пахучих зірок, Вишні білявого цвіту, Рідних хаток!

"Може з ясною косою, Дзвінко брязчать живина?" До грат тигнувся рукою, А друга була нежива; А другу кати поламали, Як з серця тигнули слова: "З ким він звязок тримала? А-а!" "Воле, хто викрав тебе, воле! Панський украв закон, Роздірали тебе серед поля, Серед гір, смерек, сосон!" Упав і дивився важно, Яма мотильна — тюрма... Невже не вмире царство панське, Невже надії нема?... А. Турчинська.

ПЕРША СПРОБА ПРОЛЕТАРСЬКОЇ ДИКТАТУРИ.

Ось уже майже 60 років минуло з тих часів, як пролетаріят Парижу зробив спробу встановити свою власну владу — Паризьку Комуну. Героїчне повстання, що перемогло на короткий термін, лишило по собі нещирі сліди в французькій пролетарській історії. Цього року десятки тисяч пролетарів сходяться, щоб вшанувати пам'ять 100.000 жертв французької буржуазії на ті місця, де відбувалися розстріли (Пер-Ліше, Монпарнас, кладовище Кліні і т. д.) Але не самі спогади підносять дух французьких робітників, коли вони проходять лавами повз місця бойовища. Ні, вони хочуть показати, що вони вважають досвід Комуну за свій досвід, що вони сподіваються повторити цю спробу, встановити за Комуну і взяти владу в свої руки.

Парижська Комуну була першою спробою пролетаріату створити власну владу. Вона заставила поставити ті проблеми, що їх розв'язати повинна всяка пролетарська революція. Вона була важливою, вона була цінною наукою для всіх наступних пролетарських революцій. Ось чому вона вступила в русло революції є найважливішим досвідом міжнародного пролетаріату.

Не випадково, що Маркс і Ленін були кращими істориками Комуну, що вони зуміли витягти з неї всю її науку для майбутніх революцій. Мова не йде, певна річ, про рабське наслідування Комуну; така тактика знову привела б повстання робітників до поразки. В 1905 році Ленін говорив:

«Нам не треба брати у великих борець 1871 р. слова "Комуну", нам не треба сліпо повторювати їхні гасла, але ми повинні розібратися в тім, що з їхньої програми і їхніх принципів нам підходить, що з них можна використати до становища в Росії».

Французькі робітники, в свою чергу, можуть використати ці слова Леніна до себе. Ні їм, ні французькій комуністичній партії нема потреби повторювати Комуну в усіх подробицях; ставовище в корені змінилось, самої схеми Комуну не можна було б пристосувати тепер, — але ми повинні її вивчати, аналізувати її, зрозуміти цю першу спробу пролетарської диктатури у Франції, що першу спробу встановити соціалістичну державу.

Звичайно, Комуну складалися з дуже різноманітних елементів: безробітних робітників,

що зазнали нечуванних страждань підчас облоги Парижу, і дрібно-буржуазних патріотів, роздратованих воєнною поразкою та неспроможністю уряду 4. вересня, що ганебно капітулював перед пруською армією.

Свідченнями сил — військових і соціальних, — в Парижі було сприятливим для повстання. Національну гвардію було утворено з паризького населення, що йому було роздано зброю для оборони міста. Буржуазія майже вся втекла, коли наблизилися війська, що почали облогу, а ті, що лишались, тікали негайно після припинення облоги, налякані заколотами. Постійна армія була деморалізована. В день оголошення Комуну 29-тисяч солдатів регулярної армії відмовилися підкоритися наказам своїх командирів. Вони віддали їх народному гніву і дивилися, як народ розстрілював генералів Леконта і Клемана Тома на Монпартрі. Замість битви, вони браталися з народом. Урядові національної оборони не залишалося нічого іншого, як шукати притулку в провинції. Він і зробив це, вирушивши до Версаля. Головна помилка Комуну в тім, що вона дала змогу реорганізуватися поблизу неї владі буржуазії та поміщиків. Як відомо, Національне Зібрання в переважній більшості складалося з мешканців сел. Завданням Комуну повинно було бути повне знищення цих сил раніше, ніж вони одержали військово-допомогу Бісмарка. Бісмарк дозволив відпустити кілька сот тисяч військово-бравців, щоб верзали утворити армію проти Комуну. Скористувавшись з цього, Тьер цілком реорганізував армію і кількома місяцями пізніше потопив Комуну в крові.

Так, не вважаючи на сприятливі обставини на початку руху, Комуну не зуміла використати до кінця всіх сил, що були на її боці.

Однак, Комуну провела низку заходів, що довели її інтернаціоналістський і пролетарський характер; вона знищила регулярну армію, замінивши її озброєним народом, вона скасувала плату за житло, встановила максимум плати урядовцям у 6 тисяч франків; відокремляла церкву від держави, конфіскувала церковні маєтки; знищила нічну роботу в пекарнях; дала чужоземцям права громадянства в Комуні і т. д., і т. д. Почувши це, вона виявила слабкість і нерішучість. Скільки помилок, боязкості і навіть на-

раїнське виявили комунари! Коли подумати, що вони не зачепили Французького Банку, бо "Париж, це це не вся Франція". Старий комунар Камеліна — член нашої партії тепер, — а гордість розповідає, що коли Комуну ввела, всі рахунки Французького Банку були в поблому порядку. Він цим пишався більш за все в житті. Вона зберегла майже повну свободу друку і контрреволюційні газети, закриті Комуну вранці, увечері виходили знову і поширювали по Парижу брехливі новини та клевети. Комуну зробила десятки подібних помилок.

Ті бракувало ясності програми, бракувало партії, що цю програму сформувала б. Соціалісти, члени 1-го Інтернаціоналу, грали в її велику роль, але їх було мало. Їхня власна дисципліна була дуже слаба, вони ні в якому разі не були централізованою, дисциплінованою пролетарською партією, що середжає в своїх руках усі військово-політичні і соціальні починання і що спиралася на широкі маси робітників. Такої партії, що без неї революція не може перемогти, у Комуну не було. В тодішніх французьких обставинах умов утворення такої партії було б справу дуже важкою. Це не було досить розвинутою пролетаріату, промисловість — лише повільно з'являлася на світ. В протиную соціалістам, що намагалися похитати Комуну, дрібно-буржуазні елементи бачили в її лінії засіб добути автономність місцевого самоврядування. Вони не намагалися поширити рух у всій Франції, вони ввесь час надіялися на мирну угоду з верзалими. На їхню думку, швидкоплинний старший член Комуну на початку її робити: "Комуну повинна завідувати місцевими справами, департамент — справами

ЧИТАЙТЕ ТА ДРУГИМ ПЕРЕКАЗУЙТЕ!

Починаючи з нинішнього числа — "Українські Робітничі Вісті" виходитимуть на шість сторінок три рази на тиждень за ту саму передплату.

Слідуюче число "Українських Робітничих Вістей" вийде на 8 сторінок і буде присвячене десятилітнім роковинам свого існування.

Десятилітній ювілей "Українських Робітничих Вістей" святуйте по цілій Канаді мітингами і концерт-мітингами в неділю, 24. березня.

Зробіть "Українські Робітничі Вісті" масовим босвим органом українських трудящих мас Канади!

Поширюймо їх серед робітництва лісових та майнерських немпів, фабрик, всюди, де живуть і працюють робітники!

Два тижні від 15-го до 31-го березня — це ювілейні тижні нашої робітничо-фермерської преси, тому щиро в цих тижнях попрацюймо для неї!

Прислужаймося в цих тижнях своїй пресі нових читачів, відновляймо залеглу передплату, складаймо пресовий фонд!

Гострим свою організаційну, освідмляючу й культурно-освітню зброю — робітничо-фермерське друковане слово!

району, уряд — справами країни. Не будемо ж переходити цієї межі, що її ставить нам наша програма і тоді країна й уряд пасивно й горло плещатимуть цій нашій історичній революції". А в цей самий момент Тьер уже готував реванш. Чи ж можна краще показати, що переважна частина комунарів не розуміла це класове характеру боротьби, яка почалася.

Не вважаючи на ці тенденції що обмежували рух, не вважаючи на кампанію наклепу верзальського уряду, що мав палаючий зв'язок з усією провинцією, тимчасом як у Комуну цього зв'язку зовсім не було, паризький рух викликав значні відкриття в усіх пролетарських центрах. В Ліоні, в Сент-Етьєні, в Марселі, в Нарбоні, в Монпельє, в інших інших міст виникли комуністичні рухи. В їх їх було видно придушення. Вони безперечно мали б більшу міць, коли б на них звернули увагу паризькі революціонери, але вони про це майже не думали.

Маси інстинктивно почували слабкість й помилки Комуну. Еволюцій, вироблених масами, особливо робітниками, ясно видно на збільшенні числа голосів, поданих на депутатів-соціалістів на останніх виборах. Навіть, виганяючи дрібно-буржуазних патріотичних елементів, що примішалися до руху з самого його початку, з протязом часу зростали. Особливо характерний для цих настроїв виступ франко-масонів у білому одязі, щоб добути замирення між обома сторонами, коли військово-комуністичні верзали бачили не на життя, а на смерть. Будино правильним шляхом для Комуну була боротьба до кінця. Хитання дрібно-буржуазних елементів вели до послаблення Комуну, до її поразки. Французька й міжнародна

буржуазія утворили проти Комуну дуже міцний блок. Французька буржуазія вдало показала своє люте класове лице. Придушення Комуну супроводжувалося такими жахливими кривавими репресіями, яких немає в історії. Китайська буржуазія в нашій дії може тільки повторити їх.

Комуну була й лишався найважливішим історичним прикладом для французького пролетаріату. Він повинен готуватися піти за цим прикладом, уникаючи його помилок. Не дарма, дефілюючи повз стіну Комуну, пролетарі Парижу співали Карманьолу:

Хай живе Комуну,
І гармати та її рушніці.
Комуну робітню,
Але не переможено.
Вона це візьме своє...
Цей реванш Комуну — обов'язок французької комуністичної партії підготувати його.

Жак Доріо.

БРАТЯНА СЛАДТАВ ІЗ СТРАЙКЕРАМИ.

Страйк металістів на корабельних у Бордо триває, не вважаючи на загрозу від приймців звільнити всіх робітників, які не прийшли на роботу 11-го лютого. "Іманіте" сповіщає, що частину телеграм, що її надіслано спеціальним кореспондентом газети із Бордо, — затримала цензура, бо в ній, як згодом виявилось, сповіщалося про братання страйкерів з салдатами залоги в Бордо. Салдати-ліхотинці, це вважаючи на загрози офіцерів, плескали страйкерам, що демонстрували, співачкою антимілітаристичні пісні, салдати-артистичні жести вітали страйкерів, які демонстрували перед їхніми касарнями, співачкою "Інтернаціонал".

В боротьбі на барикадах Паризької Комуну брали участь не тільки дорослі а й діти. Гаврош був безпритульний, вуличний хлопець (французькою мовою, гамен). Ще підчас революції (до Комуну) він разом з дорослими бився на барикадах. Коли не вистарчило кулі Гаврош вибіг наперед під ворожий вогонь і почав збирати кулі в забитих салдатах. На нього, мов з підешта, снайпери кулі, а він лише сміявся й виспівував веселі пісні, доки одна з ворожих кулі не примусила його назавжди замовкнути.

Ось такі гамені брали участь у боротьбі за Комуну, не боячись смерті.

Хто вони, звідки з'явилися ці діти вулиці? Вони — діти паризьких робітників. У одного робітника, наприклад, велика сім'я, їжі на всіх не вистарчає: доводиться йти геть. У другого вмєр'батько, нікого з родини більше немає. І знову йде такий хлопець на вулицю шукати шматок хліба.

"Не було їжі".

Один з комунарів описує такий випадок:

Коли Комуну вже перемогли, буржуї розстрілювали комунарів на паризьких вулицях. Буржуазські суди майже всіх присуджували до розстрілу. На одному з таких судів сиділи 15 дітей віком від 11 до 16 років. Их допитували салдат. — Дюре, — питає салдат, — що робив твій батько? — Він механік. — Чому ж ти не працював, як він? — Тому, що для мене не було роботи. — Буваре, чого ти став вихованцем комуну? — Щоб було що їсти. — Коцькоць, ти був вихованцем комуну? — Так. — Чому ти залишив свою сім'ю? — Тому, що в нас не було хліба. — Скільки разів ти стріляв? — П'ядесят. — Леско, чому ти залишив свою матір? — Тому, що вона не мала чим мене годувати. — А скільки в неї дітей? — Троє. — Ти був поранений? — Так, кулею в голову. — Голод робив цих дітей гаме-нами — безпритульними. Вони поклали надію перемогти буржуї і завоювати собі краще життя. І не тільки діти вулиці йшли

МАЛЕНЬКІ КОМУНАРИ.

на барикаду. Діти йшли разом з батьками й матерями, вони йшли туди допомагати дорослим.

На барикадах.

В історії Паризької Комуну є багато випадків героїзму маленьких комунарів.

На вулиці Шато До салдати буржуазії ведуть наступ на барикаду. Ось забитим падає юнак, що тримав прапор. Але прапор не впав, його підхопив маленький хлопчик. З барикади він загрожує маленьким кулачком ворогам комуну, що вбили його батька на цій барикаді.

На другій барикаді салдатом пощастило зруйнувати настінну барикаду. Один з комунарів виходить вперед, щоб замурувати зруйноване місце, але падає забитий ворожою кулею.

Хлопчик 15 років перескакує через огорожу: він хоче довідатися, чи вбито товариша, чи лише поранено.

Кулі розсипаються градом, але маленький герой спокійно підходить до вбитого, зкидає з його голови кашкет а вертає до барикади.

Герой Тієбо.

Ще Тієбо сміливо виявив Тієбо, якому було 14 років.

Він пішов шукати їжі для голодних товаришів, що лишалися на барикадах.

З надзвичайними труднощами пощастило йому принести дещо з їжі й боючого вина.

Але раптом ворожий наступ — і довелося залишити барикаду, не поповівши.

Тієбо сердитий — праця даремно пропала.

Він бігом вертає до барикади, яку засипають бомби. Сміючись під кулями й бомбами, Тієбо вибиває дво з бочонку.

— Не пити й нашого вина! Раніш, ніж піти з барикади й нагнати своїх товаришів, він убиває ворожого офіцера.

Вертаючись, він зустрічає віз із пораненими, що ним ніхто не керує й коні мчать під кулями.

Тієбо скочив на воза й вивіз поранених з воза.

Борються до останнього.

Коли Комуну вже доживала останні години — діти й дорослі боролися до загибуні.

На одній з барикад б'ється хлопчик, Ваксієр, 13 років. Голод вже поранено, але він, не помічаючи, стріляє далі.

Так за стіну Паризької Комуну боролися поруч з робітниками їхні діти.

ЖИТТЯ І ВЧЕННЯ ДАРВИНА.

Нині ми починаємо вистити дуже цінну й повчальну розповідь про "ЖИТТЯ І ВЧЕННЯ ЧАРЛСА ДАРВИНА". Це дуже популярно написана розповідь про одного з найбільш вчених людей, яких знає історія людства. Мало є в українській мові книжок цього великого вченого та про його науку, тому ми дуже радімо нашим читачам не тільки прочитати цю розповідь, але й пильно її перестудіювати, а вона дасть ключ до творів Дарвіна.

Розділ I. ЖИТТЯ ДАРВИНА.

I. Дитинство Чарлса Дарвіна.

Нам дуже добре знайомий звичайний портрет Дарвіна: величезний, дужий череп, велика й розкішна борода, прямою, густою шіткою навислі брови, глибокі під ними очі, надто показних розмірів ніс і порите зморшками велике чоло.

Від цього портрета, поважного й суворого, дуже трудно перейти до думки про чотирьохлітнього хлопчика з червоними щічками і швидкими, жвавими оченятами.

Тимчасом уже за самого раннього дитинства у Дарвіна стали виявлятися не звсім звичайні нахили й поривання, різні дивацтва й суперечності. Подоходивши і в той же час упертій, ніжно-мрійливий і разом з тим настірливий в своїх мадельних думках — він уже й тоді виявляв ті риси характеру і розуму, без яких неможливо було б здійснити його величезного наукового подвигу.

У великій добре обставлений ідальні зібралась вся родина на обід. Родина була велика. За столом гоміно й весело. Спочатку не помітили, потім оглянулись — бракує за столом маленького Чарлса. Хтось із старших пішов шукати його. Чарлса знайшли в повітці, в кутку, з заплаканими очима. Хлопчина додив розпазу. Після довгих розпитувань і ніжних ласк матері він, нарешті, сказав причину свого плачу.

Виявляється, його на смерть скривдив старий робітник, каменяр. Справа в тому, що Чарлсові дуже подобалося дивитися, як старші хлопчики лазять на дерева. Він довго й мовчки задрив їх спритності й хоробрості. Коли в саду нікого не було, він почав робити спробу сам, без сторонньої допомоги викрадатися на велике грушове дерево в саду, коло їх будинку. Довгий час йому не щастило, хлопчик не в силі був на своїх рученятах піднятися й безпомічно падав з найближчого сучка на землю. Та Чарлс не зважав на це і знову й знову повторював свої спробу.

Нарешті йому таки пощастило вилізти на дерево. Він був цим так захоплений, що почав голосно висловлювати свою радість гучними вигуками. Та йому все-ж не щастило — в саду в цей час нікого не було, крім діда-каменяря, який лагодив кам'яну огорожу, що відділяла розкішний сад лікаря Дарвіна (батька Чарлсового) від сусідньої садиби. З сніжним обличчям і блискучими очима хлопчик голосно оголошує дідові свою перемогу. Дід похвалив його. Чарлс зізнає, що раз піднімається на дерево і знову хвалиться каменярю. Той знову його хвалить. Маленькому Дарвінові ду-

же подобалося це заняття, і він знову декілька разів повторює свій подвиг і уперто вимагає похвали від старого робітника. Дідові ця історія набридли, й він, видимо, прохолод до відважних досягнень хлопчика. Чарлс ще деякий час продовжував радісно закликати діда, але той з холодним спокоєм продовжував свою незрозумілу працю біля огорожі. Чарлс не витримав такої кривди. Полілись гарячі, рісні сльози, й він упав з дерева, прибитий не стільки падінням, скільки незрозумілою жорстокістю й черствістю людською.

Незабаром доля посміхнулася бідному, маленькому Чарлсові.

Був гарний серпневий день. Як зачарований стояв розкішний сад Дарвіна. В саду, як здавалося Чарлсові, нікого вже не було. Сонце схилялося на захід. Батько Чарлсів, лікар Дарвін, пішов до себе в кабінет приймати хворих; їх у прийомній було дуже багато, декілька чоловіків, а більше жінок і дітей. В ідальні метушилися служки, готуючи стіл на вечірній чай. В сусідній кімнаті поруч з ідальнею сидів хтось із старших братів і читав.

В саду ж один лише Чарлс.

Попрацював він сьогодні не погано. Велику кількість праць перероблено. Збудували вони сьогодні вдовх з сестричкою, білоголовою, з блакитними очима Катею, і великий розкішний будинок, збудували й їй поганою теплицю, точнісінько таку, за якою доглядав батько разом з садівником. З будинку, що в його господарями будуть лише Чарлс і Катя, скляні високі двері з ручкою з коштовного прозоросинього каменю ведуть просто в теплицю мо-

лодих будівників. Все це справжнє, важливе й значне будівництво ні в чому не поступає батьковому будинку, тільки трохи менше, та на те, й вони з Катею маленькі. Всі їх будинки з левовою, садом і теплицею містяться в одній невеличкій місці, недалеко від червоної, цегляної огорожі. Та саме ця огорожа є запорукою того, що їх діло справжнє і тривке. Бо огорожа справді тривка, справжня.

І ще більш пощастило їм сьогодні з промисловим будівництвом. Ідея, розуміється, належала Чарлсові, а здійснювали вони її вдвох з Катею. Здійснили швидко і блискуче: збудували за дві хвилин фаянсовий завод, точнісінько такий, як у дядька Джоса. Вони багато разів бачили цей завод, коли їздили в гості до дядька Джоса в сусіднє місто Мер. Про успіхи дядька Джоса і його завод вони багато чули — це було діло важливе й велике — в будинку Дарвінів завжди про цей завод говорили з повагою й похвалою. І от завод маленьких власників зовсім готовий. Такі самі високі димарі з бужини, величезні корпуси із тріскок, закопаних у землю, брама, вікна — все як слід. Навіть дим пустиди з димарів, запаливши папір унизу, лід великим заводським димарем.

Новий будинок з прибудовами, а потім фаянсовий завод були урочисто показані всім родичам, а також і дядькові Джосові, що гостював у них сьогодні. Всі хвалили, й суворий дядько похвалив.

Він виявляється уже зовсім не такий суворий, очі в нього променисті й добрі.

(Далі буде.)

НА СКЛАДІ РОБІТНИЧО-ФЕРМЕРСЬКОЇ КНИГАРНІ

ви завжди дістанете найкращі й найновіші книжки: оповідання, повісті, романи, наукові, економічні, соціальні й ін.

У НАС Є:

Багатий вибір театральних підручників для великих і малих драмгуртків;

Найновіші журнали з Радянської України;

Річні ноты для хорів і сольоспівачів;

Річні музичні інструменти;

Перуки, малювання, все потрібне для драмгуртків;

Грамофонні рекорди й грамофони.

ЖАДАЙТЕ нашого каталога.

Разом з каталогом виститесь НОВОФОРМАЦІЙНЕ І ФІНАНСОВЕ БЮРО, яке дає всі поради, виконує річні припорушення, пересилає гроші до старого краю, вибирає афідейти, продає шифарти.

Обстава ТОЧНА І ДІШЕВА.

Можемо самі переконатися.

Пишіть на адресу:

WORKERS AND FARMERS BOOK STORE

або

INFORMATION & FINANCIAL BUREAU

550 Selkirk Ave., Winnipeg.

ТОВ. ОСИП СКРИПА.

До цього ланцюга жертв, що їх доносить робітничий клас на своєму шляху боротьби за визволення працюючих мас — приходить ще одна жертва. В момент, коли в тяжкій, нерівній боротьбі революційного робітничо-селянського табору з польським фашизмом є надзвичайно цінна кожна революційна одиниця — невольна смерть врявала з наших рядів відданого та впертого борця революції, члена Посольської Комуністичної Фракції — тов. Осипа Скрипу.

Цей новий, важкий в наших рядах вилетілий болючий чим більше, що приходить він в час, коли загострення класової боротьби в Польщі та на Західній Україні вказує на те, що ми послідовно і рішучо наближаємося до останнього бою з буржуазією, прямуємо до нашої перемоги, до перемоги комунізму.

Тов. Скрипа народився 1894-го року в селі Селиська, Заміського повіту, на Холмщині, в родині малоземного українського селянина. По скінченні народної школи він поступив до учительської семінарії, з скінчивши її, вчителював в своєму повіті. Воєнна імперіалістична заверха 1914-го року перекинула його з Холмщини в глибину бушвої царської Росії, куди то переселили величезну масу мешканців Волині та Холмщини, що були тоді тереном воєнних операцій. Опинившись таким чином з ріднею на Кавказі, він вступив в Баку на вищі педагогічні курси, заробляючи одночасно на своє прожиття.

Повернувшись по закінченні світової війни до рідної оселі, застав там владу польських імперіалістичних окупантів. Як громадський робітник він став аразу в лави цих, що стояли непримиримо на ґрунті боротьби з польською окупацією українських земель. Він керував політичною, культурно-освітньою та кооперативною роботою в своєму повіті, за що стягнув на себе переслідування з боку окупантської влади. Його заарештовано в концентраційній таборі, перекидаючи ним з берестейської кріпости до табору в Вадовицях, відтак до відомого Домбівського Кракова. По звільненні з концентраційного табору він знову вернувся до громадської праці і як один з активніших діячів Холмщини зібрав виборний в 1922-ому році посом до союму по списку об'єднаного бабьку національних меншостей.

Переконуючися з дня на день, що успішна боротьба з польським імперіалізмом може бути ведена тільки під проводом робітничої класи, він враз з іншими товаришами створив внутрі Українського Клубу — соціалістичну фракцію, ведучи боротьбу проти угодового керівництва цього клубу. В міру поширення і поглиблення роботи Комуністичної Партії Східної Галичини та зросту класової свідомості робітничо-селянських українських мас, його погляди шораз більш кристалізувались в бік комунізму, так, що тоді, коли Комуністична Партія Сх. Галичини захопила під свій вплив УСДП — викинувши з неї соціал-петлюрівські елементи — він, в лаві очищеної ідеологічно УСДП, став одним з активніших товаришів.

В лютому 1924 р. він зібрав цілком з угодовою та націоналістичною українською парламентарною репрезентацією і враз з 4-ма товаришами створив окремих польський клуб УСДП, що за весь час свого існування йшов рука об руку з одинокими, в той час, комуністичними послани т. т. Лануцьким та Круликівським. Виступи клубу УСДП, речислюючи якого був — як на терені союму, так і поза ним — здебільшого тов. Скрипа, носили все відважний, революційний, інтернаціональний характер.

7-го листопада 1924 року, Клуб УСДП злився з Клубом Союзу Пролетаріату міста і села, створюючи одну цілу Посольську Комуністичну Фракцію. Тут саме дав себе пізнати тов. Скрипа, як видержаний борець працюючих мас не тільки на Зах. Україні, але й цілої Польщі. Завдяки його живучості та вічній активності в скорому часі пізнали його польські пролетарі Варшави, Лодзі, Гор Шалеську, Домбровського басейну. Він був на кожному місці, де робітники та селяне боролися за свої права та життя. Його не тільки приклади політичних кризисів, шоразування її кінноти, без чого не обійшлося ні одне віче, ні одна робітничка демонстрація, в якій він брав участь, не трівожив його і не здержував перед сповненням обов'язків революціонера — комуніста його тяжкий стан здоров'я. Він все був на революційній стійці. Знали про це добре і певно ніколи не забудуть цього робітники та селяне Польщі та Зах. України, а головне партійні товариші Холмщини, де він був членом ОК КПЗУ.

Коли в КПЗУ наступив розлам, в наслідок якого бувши керівником група ЦК КПЗУ — стала поза рамками партії так Комінтерну, тов. Скрипа остався на далі в лаві партії, — но стан його здоров'я не дозволив йому працювати довше для добра партії та загалу робітничо-селянських мас. Він вихав в початках 1928-го року на лікування до Праги, де переніс кілька хірургічних операцій. Весь час жив він надією повороту до партійної роботи, — но тоді саме, коли це мало здійснитися, коли він мав обняти посольський мандат з рани комуністичного пролетаріату Домбровського басейну, —

його, знесиленний організм, не витривав останньої, тяжкої, операції і дня 13-го лютого він попрощав нас на все.

Крім робітничої класи, для якої посвятив все своє знання та сили, він осиротів стареньку матір, дружину та 5-ти літнього сина Богдана.

В особі тов. Скрипи тратьте робітничий клас і компартія одного з найкращих, найбільш відданих революції борців. Прощай, Дорогий Товаришу! Твоя відданість та невтомна праця для добра та визволення працюючих мас з ярма капіталістичної неволі, — останеться взірцем для кожного, хто стремить до побіди КОМУНІЗМУ.

ється на торговельнім ділі, то на успіх не можна числити.

НАУКОВИЙ ЗВ'ЯЗОК УКРАЇНИ З НІМЕЧЧИНОЮ І ФРАНЦІЄЮ

Проф. А. В. Паладін, що повернувся з наукового відрядження до Німеччини та Франції, зробив на президії Українського спеціального доповідь про науковий зв'язок УСРР з Німеччиною та Францією.

Проф. Паладін детально ознайомився з роботою німецьких хемічних та біохемічних лабораторій. Останнім часом устаткування цих лабораторій значно поновилося й поповнилося. Проте, проф. Паладін констатує, що своїм устаткуванням кращі лабораторії України ніяк не відстають від німецьких, що дуже здивувало німецьких учених.

До Франції проф. Паладін поїхав для того, щоб встановити зв'язок з французькими біохеміками та фізіологами. Паризькі лабораторії значно бідніші від берлінських та гамбурзьких. Тільки в окремих лабораторіях наукове життя кипить. Проф. Паладін особливо підкреслює великий інтерес французьких учених до наукового життя України.

Французькі вчені однодушно висловлюють бажання встановити можливість тісніший контакт з науковими закладами та окремими ученими УСРР. Не раз вони висловлювали бажання регулярно доставати радянські журнали та відбитки радянських наукових праць.

Після ряду розмов з проф. Паладіним французькі вчені визнали, що Україна в науковому житті не відстає від Франції й що відомості, які вони почерпнули в емігрантській та французькій пресі, не відповідають дійсності.

Президія Української науки визнала, що подорож проф. Паладіна відкрила нові шляхи для виходу української науки за кордон. Постановлено просити всеукраїнського товариства культурного зв'язку з Заходом обговорити питання про встановлення регулярного зв'язку між науковими організаціями України та Франції.

За повідомленням парламентського код, англійський уряд, згідно з морською програмою Ангаї, почне до 31-го березня будувати два нові крейсери, місткістю 200,000 тонн кожний. Це — перші крейсери такого тонажу, що їх будує англійський адміралітет за час з вересня 1927 року.

ЧИТ ЦЕ ГРОШІ.

Коли лише говорити про капіталістичний визиск, то для більш наочних доказів не зашкодить навести деякі факти. Тому ми час від часу подаємо деякі вимовні і незбиті факти. Зараз в Канаді є великий рух з майнами. Ріжні капіталістичні компанії дістали від панського уряду в Оттаві концесії добувати ріжні метали і мінерали з землі. Є це головне американські і британські капіталісти, хоч і "своїх" канадських не бракує. Вони за певною мадою оплатою дістають право, при помочі найманих робітників, добувати земельні багатства і тигнути великі зиски з того, що природа створила для цілого людства.

Американ Метал	\$ 37,096,287.00
Сметлінг і Ріфайнінг	148,101,855.00
Анаконда	210,773,125.00
І. Гил і Суліван	39,768,547.00
Серро де-Паско	41,637,448.00
Чапе	54,866,408.00
Калумет і Гекла	173,135,773.00
Калумет і Арізона	62,018,584.00
Грейт Нортерн Орегон	59,250,000.00
Гомстейк	52,343,164.00
Голінджер (Онтеріо)	36,962,576.00
Кеннекот	129,242,655.00
Нью Джерсі Цинк	119,000,000.00
Невада Консолідейтед	112,942,576.00
Фелпс — Дофес	113,469,270.00
Тексас Гоуф Соуфлорс	35,877,500.00
Юнайтед Верде	75,247,000.00
Юнайтед Верде Екстеншн	30,555,000.00
Юнайтед Стейтс Сметтер і Р.	55,360,432.00
Юта Канер	156,955,383.00
Разом	\$1,744,643,458.00

Значить поперх один і три не подано праці робітника до четверті біліона доларів вплинуло панам капіталістам лише з декількох більших майнів — головню тих, в яких добувають мідь. Мідь має нині велике заопотребування в виробі електричних та при вській машинерії. Коли би успішніти всі природні багатства — тобто зробити їх власністю цілого трудового народу — ці великі приходи оставалися б в руках того народу. Тоді рівень життя працюючої класи піднісся би до рівня людського життя. Друга точка є що, як довго

УСПІХ НАШОЇ КООПЕРАТИВИ.

Меркол, це невелика майнерська кемпа, де зимою працює около 170 робітників, а літньою порою остається при праці лише 40—50. Та помімо малого числа робітників ми можемо похвалитися одним важним здобутком, яким не можуть похвалитися багато більші майнерські оселі, а іменю, в нас є робітничка споживча кооператива.

Кооперативу започатковано минулої осені і можна сміло сказати, що успіх надзвичайний, коли брати під увагу лише саму матеріальну користь. За два й пів місяці кооператива принесла \$745.00 чистого приходу. Але цю сумою не можна міряти всі користі, що дає кооператива робітникам цієї місцевости. Перед її заложенням тут був один приватний скеллар, який немилосердно визискував усіх робітників, бо не мав іншого скелпу, то-ж мусіли купувати в нього бекі огляду на високу ціну. Кооператива відразу почала продавати деякі товари на 50% танше ніж приватний скеллар. А коли брати загалом, то після заложення кооператива засоби прожитку здешевіли на 30%.

Отже лише за одну зиму робітники цієї місцевости заощадили кілька тисяч доларів. От що значить літи до голови по розум і позбутися одного з визискувачів, а коли-б так усіх позбутися і завести загалом кооперативне господарство, то користь для працюючих була-б о много більша.

При закладанні кооператива ми стурнували з труднощами, які виривають при кожнім новім підприємстві. Вже така природна влада людини, що вона боїться всього нового. Про кооперативу говорено тут вже від довшого часу, а наразі вибрано її комітет, який припоручено спродавати

шері між місцевими робітниками. Але в комітетовцях був такий самий настрій, як і в інших. Вони ходили поміж робітників і казали, що кооператива добра річ, а в душі боялися її, бо це було для них щось зовсім нове. І так вони продавали шері з бажанням, щоб ніхто не купив. Ясно, що коли люди беруться до якого небудь діла з таким настроєм, то нічого з того не вийде. Деякі робітники обіцяли купити шері й на тім закінчилися.

Нарешті скликано масовий мітинг і обговорено питання кооператива досить серйозно. Припоручено комітетовцям літи знова поміж робітників і взяти імена тих, що бажують купити шері, а гроші зтигнути через офіс і якнайкорше винайти приміщення для кооператива без ріжниць, які наслідки з того не були-б.

За пару днів спродано шері на чотири тисячі доларів, знайдено приміщення, а рівночасно й відповідного робітника, який добре розуміється на торговельних справах і заправцювала кооператива. Коїні взялися за діло як слід, всьо пішло, як по маслі. Тепер багатьом робітникам дивно, як вони могли бути такі довгий час без кооператива?

Мені тепер також дивно, що в багатьох місцевостях, де працює сотки, а то й тисячі робітників, нема ще споживчих кооператив. Коли в такій малій місцевости кооператива може розвиватися, то в більшій не може бути й сумніву про успіх, якщо за діло беруться свідомі й чесні робітники.

А найважливіше при закладанні кооператива — це досвідчена людина в торговельних справах. Можна знайти людину чесну на керівника кооператива, але коли вона не розумі-

ЩО ТО Є ПРОФІНТЕРН.

ПЕРЕДМОВА
"Брошуру що написано спеціально для робітничих делегатів, що приїжджали в Москву до десятих роковин Жовтневої революції і що з них не всі знають, що то є Профінтерн і в чому він ріжниться з Амстердамським Інтернаціоналом. Завдання було в тім, щоб коротко й максимально просто викласти історію Профінтерну, ріжницю між реформістським і революційним профрухом, тобто ріжницю між Амстердамом і Москвою".

Таке пише т. А. Лозовський у своїй короткій передмові до брошури під повищою назвою. Ми є той думки, що й читачі "Укр. Роб. Вістей" також повинні знати, що то є Профінтерн, тому ми передрукуюємо коротку брошуру т. А. Лозовського, секретаря Профінтерну.

На десяту річницю Жовтневої революції ми підсумовуємо не тільки те, що зроблено на території колишньої царської Росії, але й все те, що сталося в цілому світі. Ювілей завжди є основа для підсумків, особливо таких ювілей, як десятиріччя Жовтневої революції. За ці десять років відбулося багато змін не лише всередині радянських кордонів, але й поза ними. Особливо багато змін всередині робітничої класи і в її міжнародних організаціях. Що відбулося в найважливіших країнах за ці десять років, про це писали й пише преса відповідних країн. Зупинімося, головню, на тому,

що сталося за цей час в галузі організації робітничої класи міжнародним маштабом і в якому стані перебувають нині, на кінець десятиріччя Жовтневої революції, теперішні Інтернаціонали профспілок.

II.
Передусім, треба відзначити, що 1917 року, тобто коли відбувалася Жовтнева революція, ще не існувало жадних робітничих Інтернаціоналів. І соціалістичний, і профспілковий Інтернаціонали зруйнувала війна. Обидва вони перестали існувати з серпня 1914 року. Щоправда, колишній голова і секретар соціалістичного Інтернаціоналу Вандерверде і Гюїсманс претендували на те, що їх Інтернаціонал живий, але в цьому було стільки-ж правди, як і в твердженнях Карла Лєгіна, ніби то є профспілковий Інтернаціонал. Проводирі і соціалістичного і профспілкового Інтернаціоналів змішували Інтернаціонал з власною своєю особю і з печатками в їхніх кешенях. Як організаційно, як і політично обидва Інтернаціонали перестали існувати 1914 року з тої звичайнісінької причини, що окремі частини цих Інтернаціоналів взаємно цюкнували одне одного і мобілізували масу на боротьбу до кінця, на забезпечення перемоги своїй буржуазній батьківщині. Отож, Жовтнева революція застає міжнародний робітничий рух в цілком дезорганізованому стані. Старі звички втрачено, а нові тільки но починали утворюватися через Циммервальд і Кенталь (1915—1916 р.р.). Всі соціалістичні партії і профспілки були звязані із своїми урядами й члти нічого не хотіли про міжнародно солідарність робітничої класи.

III.

Війна не тільки зруйнувала соціалістичний і профспілковий Інтернаціонали, але вона утворила цілком нову психологію провідирів соціалістичних і профспілкових організацій, вона породила нову ідеологію. Якщо до війни реформісти з побоюванням говорили про спільну роботу з буржуазією, то за війни, а потім по закінченні її, питання про співробітництво з буржуазією стало хребтовим стовпом всієї тактики соціалістичних партій і реформістських спілок. Тактика співробітництва і "священного єднання", яка покладена була в основу діяльності профспілкових організацій за війни, пережила війну і стала провідним принципом для лідерів європейського профруху. Тактику священного єднання винесено за межі окремих держав, і після Версальської угоди Міжнародна Федерация Профспілок (Амстердам), відновившись, поклала в основу своєї конституції і своєї діяльності співробітництво з буржуазніями урядами міжнародним маштабом через Лігу Націй, її комісії й утворене нею Міжнародне Бюро Праці. Отож, профспілковий Інтернаціонал, відновившись, з самого початку відмовився від класової боротьби, і це не могло не призвести до виникнення другого, нового Інтернаціоналу і до єднання всіх тих, хто не відмовився від класової боротьби, хто вважав класову боротьбу за основу рушійну силу історії людства. Так утворився, вже після того, як організовано Амстердамський Інтернаціонал (1919), Червоний Інтернаціонал Профспілок (1920), зростає і розвиток якого звязані із зростанням і розширенням Жовтневої революції.

IV.

Перш ніж перейти до характеристики Профінтерну, слід зупинитися на міжнародних організаціях, що існують нині, і дати хоч би коротку характеристику їх. Тепер, 1927 року, існують такі міжнародні організації: 1) Міжнародна Федерация Профспілок (Амстердам); 2) Червоний Інтернаціонал Профспілок (Москва); 3) Пан-американська Федерация Праці (Вашингтон); 4) Міжнародна Асоціяція Робітників (Берлін); 5) Інтернаціональна Конфедерация Християнських Спілок (Утрехт); 6) Тихоокеанський Секретаріат Профспілок (Ганков). Такі ті організації, що об'єднують увесь організований міжнародний профрух.

З усіх організацій найменше (щось із 100 тисяч) організовано в Міжнародній Асоціяції Робітників, що об'єднує лише невеличкі групи. Що до Інтернаціоналу Християнських Профспілок, то, не зважаючи на те, що він об'єднує мадо не 3 мільйони робітників, він не відіграє до цього часу ніякої ролі на міжнародній арені, навіть і не може відігравати, бо єдиним завданням цього єднання є обробка під християнським прапором найвідсталіших шарів робітників. Пан-американська Федерация Праці, що об'єднує щось з 4 мільйони робітників і складається геть чисто з профспілок Злучених Держав Америки й Мексики, є за спробу утворити суходільний Інтернаціонал і використати його в інтересах американського імперіалізму. Інтернаціонал цей не відіграє не тільки ніякої ролі в міжнародній політиці, але він і в американському робітничому русі має невелике значіння.

(Далі буде.)

PEREDPLACHUITE!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВІСЮДНОУЄ ТАКІ ЧАСОПИСИ І ЖУРНАЛИ:

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" — одиний український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на півроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" — одиний діясно-фармерський український часопис в Канаді, що боронить інтерес працюючого фермерства. Передплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на півроку.

"РОБІТНИЦЯ" — одиний журнал в українській мові для працюючої жіноцтва, виходить два рази на місяць. Передплата: \$1.50 на рік, 80 центів на півроку.

"СВІТ МОЛОДІ" — одиний журнал в українській мові для української роб-фарм. молоді, виходить раз на місяць. Передплата: лише 50 центів на рік.

Передплату на поштові часописи й журнали посилайте в \$5 на ім'я кожного часопису зокрема, або на ім'я й адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N Ltd.
Cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.

МІЖНАРОДНИЙ РОБІТНИЧИЙ РУХ.

ПОВСТАННЯ НЕГРІВ У ФРАНЦУЗЬКІЙ АФРИЦІ ТРИВАЄ.

Успереч офіційних повідомлень, що лад у французькій екваторіальній Африці відновлено, "Іманіте" повідомляє, що повстання негрів не тільки не придушено, але воно поширюється, захоплюючи райони на південь від річки Сан-Га. Повстанці забили кілька французьких урядовців, поранили європейських комерсантів.

Операції карних експедицій тривають далі. Річне сполучення між французьким Конго та Камеруном стало небезпечним. За словами газети, міністр колоній і генерал Маїно, який вивів до екваторіальної Африки, прибув до Дакару, щоб керувати особисто ліквідацією повстання.

ПРОТИ БРИТАНСЬКОГО ЯРМА.

Бірма прагне автономії.

3 Рангуну сповіщають, що англо-бірманське товариство подало комісії Саймона (яку виверив англійський уряд, щоб скласти "нову конституцію" для Індії) вимогу відокремити Бірму від Індії й запровадити самоврядування, як у Ірандії.

ЗА ПРОТИВОЕННУ СТАТТЮ ДО ТЮРМИ.

Член редакції центр. органу Комуністичної Партії Чехословаччини т. Шафар відкасував якраз тепер кару 4-місячної тюрми, яку присудили йому за противієну статтю в газеті "Кроніка". Крім цього мусить заплатити кару 1,000 чк.

ЗАКОУЮЧИ СЕРЕД ГОЛОДУЮЧИХ В БЕСАРАБІ.

Басарабські й буковинські газети повідомляють, що оскільки часом в Басарабі частіше відбуваються заклони на ґрунті голоду. Соціал-демократична газета "Форвертс", що виходить у Чернівцях, повідомляє, що коло Кишинева, в Іалії, голодна людина, що перестала недавно доставати харчову допомогу, розгромила громадські кухні.

ВІСТІ З ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

УНДІВЦІ Я РАДИКАЛИ ЛУЧАТЬСЯ ІЗ ШЛЯХОЮ.

Після кривавих подій у Батячинах, де польська поліція заклонила кілька українських селян, чимало пориває, а потім іще й заарештувала до 30 селян, депутати "Селянської організації" подали в соїмі інтерпеляцію, вимагаючи притягнути до відповідальності винних у розстрілі безбройних селян. Коли цю інтерпеляцію розглядали в соїмі, ундівці й радикали мовчали, ніби їм зашипило. Цю мовчанку ундівська й радикальна преса пояснила тим, що, мовляв, наші депутати подали свої власні інтерпеляції. Минуло вже чимало часу, а про ці "інтерпеляції" не чути. Тепер з'ясувалося, що справді ундівці й радикали подали бунт такі інтерпеляції, але вони, порозумівшись із польською владою, забрали їх назад, винявши тим, що вони солідаризуються з польськими катями, які розстрілюють українських селян.

ГОЛОВІВКА ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ.

25. й 26. січня політичні в'язні львівської в'язниці Бригідки заявили протест проти того, що троє із них коли їх конвоювано на процес, закували в кайдани. Адміністрація відповіла на цей протест тим,

ЯК МУЧАТЬ КОМУНІСТІВ НА МАДЯРСЬКІЙ.

Мадярський тов. Ракоші й ще два інших товариші вели розпачливу голодовку боротьбу в тюрмі. Тюремна адміністрація веде таку політику, щоб знизити здоровля політичних в'язнів.

Тов. Ракошого кинули на 3 місяці до темниці (це-то до темної камери) за те, що наїшли в його листя, якого він хотів вислати із тюрми. Перші шість днів цієї 3-місячної кари перебув тов. Ракоші в темному й мокрому підземеллі, повним шурів і відпадків, без постелі, а навіть без всякого прикриття. І теперішня його темниця це страшна, холодна камера, після якої хорить в'язні на суходу.

Після відсидження цієї 3-місячної темниці має тов. Ракоші відсидіти ще 1 рік тюрми в самотньому ув'язненні, це-то буде сидіти в камері сам один. Через весь той рік ніхто не сміє його відвідати.

ДЕМОНСТРАЦІЯ БЕЗРОБІТНИХ У БУДАПЕШТІ.

В Будапешті відбулися збори безробітних. Соціал-демократи влаштували ці збори, як видно, щоб дати вихід незадоволенню безробітних.

Збори були надзвичайно бурхливі. Безробітні закрили й кричали: "На вулицю, до парламенту". Поліція кілька разів загрожувала закрити збори. Ухвалено резолюцію з кількох пунктів, де викладено вимоги реформістів про зменшення безробіття. Після зборів кілька сот учасників розбіглися на групи й пішли вулицями з криками: "Хліба й праці". Поліція розігнала демонстрантів. Кількох з них заарештовано.

ЗТЗД НОРВЕЗЬКОЇ КОМПАРТІ.

9-го лютого в Осло відкрилася третій з'їзд норвезької компартії. На з'їзді приймали представники Виконкому Комінтерну, а також компартії Швеції й Данії.

"ДІЛО" "АРЕШТУВАЛО" М. ГРУШЕВСЬКОГО.

Ундівська преса щодня інформує своїх читачів про "арешти" на Радянській Україні. Іноді, щоб надати своїм брехням правдоподібності, вона називає навіть імена "арештованих". Наприклад, недавно ундівські газетки подали відомості "з цілком певних джерел" про арешт у Харкові тов. Білого, що походить із Західної України й був засуджений там на страту. Із цієї "інформації" ундівцям не пощастило: т. Білий через пресу повідомив зах. українське громадянство, що крім ундівської преси, його до ніхто не арештував. Ундівська преса про завву тов. Білого своїх читачів, звісно, не повідомила, але передбачаючи, що читачі довідаються про це з інших газет, ундівське "Діло" спішило одвернути їхню увагу, "арештувати" вже академіка Грушевського, а разом з ним ще "400 націоналістів". За те про обрання академіка Грушевського до Всеукраїнської Академії це саме "Діло" вперто мовчить.

СТОРИНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

3 ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЖИТТЯ.

Бінфейт, Саск.

Мало є членів у відділах наших робітничих організацій в Бінфейт, Саск., що вміють призначитися до помилок і зараз їх виправити. Більшість членів, коли наробиють помилок, стараються захорати їх, замалати, виправдати себе чим небудь, а тим самим погладжують ці помилки і роблять шкоду для організації.

Та не тільки цю одну хибу мають наші члени. Мають вони й інші хибі. Хибі ці виявляються найкращіше тоді, коли треба попрацювати для якоїсь справи. Заряд, звичайно, в такому випадку скликає мітинг. Члени годяться, що треба дати працю виконати, вибирають комітет, обирають поміч і розходяться по домах.

Комітет виробить план праці, намітить товаришів і почне роботу. Тоді члени відмовляються: той де має часу, той не позайомлений з цю роботою, а той ще там чомусь не може й взяти і т. д. Робота спадає на небагато, які і так уже перетяжені працюючі і не в силі йти як слід виконати.

Не краще майється справа з плачливими вкладами і оплатками. 6 члени, що платять точно вклади, але є такі, що й на мітинзі не приходять по 6 місяців, щоб вклади не платили. А буває й так, що не платять члени вклади цілий рік, а на другий членський книжечки не дістає. Бере тоді товариш і нарікає, або починає говорити, що з ТУРФДім він не має ніякої користі, йому ліпше до Р.З.Т. належати. Не знає він, що причиною нашої нужди і поневолених є темнота наша, яку успішно поборювати можемо тільки в освітній робітничій організації.

А. Сусак.

ТРЕБА ПРИЗНАТИ ТОВАРИШКАМ РАЦЮ.

Віннігер, Ман.

Коли я на десятому з'їзді ТУРФДім слухав звіту т. Шатурського про активність чи краще неактивність наших відділів, і коли я чув, як т. Шатурський порівнював активність віннігерського відділу Жіночої Секції з формою праці мужеського відділу, то я тоді думав: Здається, що воно так так є. А після того часу я почав шкваліше пригадати, щоб самому впевнитися. І зараз я хочу сказати свою думку.

Правдою є, що відділ Жіночої Секції має щопонеділка свої збори: три з них присвячені освітньо-пропагандним справам, а четверті бірсовим. І правдою є, що така форма праці цікавіша, вона піддає дещо охоти членкиням, хоч та пропаганда-освітня робота повинна бути поставлена ще краще. На своїх мітингах товаришки читають свою стінку газету; або книжку, або хтось дає лекцію на якусь тему, а вже по скінченню цих справ обговорюють та вирішують свої бізнесові справи. І то коротко, без довгих жезних дискусій. Така форма праці має добру свою сторону. Поза тим, коли т-ки щось вирішують, вони такі й виконують.

На одному з останніх мітингів, коли їхні представництво до пресового комітету дали звіт, що комітет планує робити, жіночий відділ ухвалив устроїти товариську забаву за збіркою річей на розгравку в користь робітничо-фармерської преси. Забава мала бути для самих лише товаришок. Ухвалили. І четвер, 14. березня відбулася та забаву в новій залі Укр. Роб. Дому. Зайшов я і цікавості подивитися. І здивувався. Поза сцєю товаришів, і музики свої. Не канадські дзяди,

але музики: скрипка, цимбали, бубон. Товаришки танцюють, жартують, забавляються. Чоловіки, правда, небагато їх, криз-дери заглядають. Пізніше дехто з них не витримав і пішов до саї, заплативши вступ.

Вже пізно в ніч — а товаришки не хочуть розходитися. Вони хочуть в тому вечері забути свої денні турботи, забавитися своєю організацією. Та хоч-нох, пізно пора, треба йти до дому. Мене заїтривало довідатися, що цей вечір призначити: прийме 44 річий на розгравку і \$16.00. Деякі товаришки не приїшли ще річей, бо не пригтовані, але сказали, що донесуть.

— А чи донесуть? — питаю.

— Коли наша членкиня сказала, що донесе, то вона це зробить — почув я відповідь.

Потім, бачу, навіть музики кажуть, що вони дадуть свою іншину грою для своєї преси.

І я також пішов радісний до дому. Бо навіть з тої забави я навчився чогось доброго. Тому зараз же таки про неї написав. Я бажав би, щоб товаришки самі більше писали про свою роботу.

Неробкор.

В ПАТРИОТІВ ТЕЛЯ НА КОНЦЕРТІ.

Порт Артур, Онт.

Часто нам доводиться читати в дописках про те, як українські патріоти пошехують на концертах, представляючи та в інших місцевих праці. Деяким дописувач з Мус. Діа, Саск. писав про муседжовських патріотів і про їх танці, але наші портартурські патріоти дещо іще інверсиди в партаченні представляють і концерти.

Було де в неділю, 3. лютого, ц. д. р.

— Ніні вечером кричати в патріотів, Пікана програма, — говорив один робітник.

— А в Укр. Роб. Домі є що піти?

— Окрім зборів по полудні нема нічого.

— Добре, ідем на концерт до "Прогресиві". Прийшли. Почалась та цікава програма. І справді "цікава". Виходить чотириох і нечаче співають, на ділі мучать себе і публіку. Виступав теж "квартет" (в один голос), що співав, аж нудно було людям слухати. А "Ще не вмерла?" Не знаю, чи вони все-так співають, але цього разу "Ще не вмерла" теж їм не вдалося. Бо коли прийшли до — "згинути наші...", то стали. Публіка так і не довідалась, хто має агітувати.

Почалось представлення. Як воно називається, я не знаю, але від аматорів теж не можна було довідатися, бо й вони не знали. Коли один робітник запитав аматора, як називається це представлення, то він відповів: "Чорт його знає".

Представлення було таке: вивели на сцену теля (казали, що бичок). Теля настрашилось, не знає, що з ним діється. Звичайно, теля, як і ті аматори, побачило трохи людей і завіталося. Ніяк не оберветься лицем до людей. Аматори притягнули його аж на край сцени, а воно так по своїйому: "плечима" до людей.

— Це теля мабути перший раз на сцені, що так обертатся "плечима" до людей, — шептав робітник, що сидів біля мене.

— От чого дочекався я, мій бичок вже ролі грає на сцені — буркотить хтось напереді. (Мабуть його власник.) Аматори, намутивши теля, переконалися, що теля не буде грати ролі, а ще на неприємність можуть нарадитися, взяли й вивели теля до куліси.

Це одна картина з концерту

в патріотів. А тепер опишу другу: В другій частині представлення, як чоловік йде до праці, а його жінка з бортишком та сусідками справляє забаву й квасить горілку. А щоби горілка була міцна, то брагу випосять і закопують у гній коло стаїни. Корова випорує ту брагу і пє. Ну, звичайно, випилась корова. А, що й пина людина нічого доброго не зробить, тим більше корова. На сцені корови не було. (Видко боялись, бо бичок дав їм добрі ваняки). Але за кулісами то вона таке виробила, що годі описати.

Забава продовжується далі. "Гості" пють, танцюють. Один з тих забавних людей вив куток комбаси, обернувся до людей і вимахує нею. Цего вже й для патріотів було забагато, бо чути було голоси жінок: "А бог би їх скарав. А вони що виробляють. А то безлічниця, поганці" і т. п.

На тім "концерті" говорив їх учитель. Він сказав між іншим таке: "В нас на концерті є трохи людей (який це концерт?), бо всі ідуть по 5 центів, але на представленнях, то нема нікого". Він сказав правду. Бо справді цей зміг їм прихотилося грати представлення перед порожніми кірсами. І то гралі так: відіграли 2 дії, а потому оба "аматори не прийшли", або "лишають на завтра".

На другий день жінки коло кришні. (Тут є кришні, що ходять до неї по воду, як у старій краї): "А бог би їх поби! А вони до чого докотилися? Та-ж вони нам дітей зіпсуєть. То учитель їх такі розумні, він таке парадит. Та де там він, вони всі такі розумні!"

Того самого дня вечером і кийсь Березинський з Віннігеру, вигослав лекцію в Прогресиві. Але що самий бун і головою і лектором, не дуже то йому це подобалося, коли побачив, що нема до кого говорити. Він між іншим сказав: "В Прогресиві люди такі, що на кобачку, як горілку кваситесь та на бичка, то в кому дивитися, але лекції, то нема кому слухати. І радше вигослав лекцію в Блекі в Укр. Роб. Домі, але там зараз питають, за посвідкою від Ц.В.К."

Так то навіть їх лектор дав їм поличника в їх власній домі.

Присутній.

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН КРИЩАТИ-КА, БУКОВИНА!

Монтреал, Кве.

Товариші Односельчані! На дніх і дїстан лист і залик від заряду читальні "Прогресиві" з нашого села, в яким вони пишуть, що новий румунський уряд позволив їм вести освітню працю і залучувати читальню "Прогресиві", але вони не мають на це грошей і просять у нас поміч.

Ми, товариші, односельчане повинні помігти їм у цьому ділі.

Від себе я жертвую \$5.00 і кличу товаришів М. Гнатюка з Портону, Саск., П. Когальчука з Івай, Саск., Н. Калишюка з Васав, Саск., П. Карамовича з Едмонтону, Алта., Н. Бурака з Келгари, Алта., І. Фучка, М. Штемаха з Кобалт, Онт., Ф. Блануша з Лідарт, Онт., Ф. Голдинча з Гемілтону, Онт., Г. Фучка з Блек Лейк, Кве., поміжть їм своїми жертвами!

Ф. Боднарук.

ЗАКЛИК.

Дорогі Товариші! Ми селяни села Кришатица заснували у себе читальню "Прогресиві". Як відомо Вам, товариші, що наше село було зруйновано в часі світової війни до основи. Перед війною ми мали двоє освітніх товариств:

Товариство "Воля і Читальня "Руської Бесіди". Війна знищила майно тих товариств, а разом і право на їх існування. Зараз уряд Румунії позволив нам заснувати читальню "Прогресиві", що ми й зробили. Але ми, товариші, знищені воєнним лихоліттям і в нас не має грошевих засобів на поширення освітньої праці, тому ми зверта-

ємося до Вас з просябою: поміжть нам своїми жертвами внесенні освіти і будувати кращого життя.

За комітет фонду,
П. Фучка, голова.
Гроші слати на адресу:
Петро Фучко
с. Кришатица
почта Звіничче,
Буковина.

БЕРЕЗНЕВА КАМПАНІЯ ДОПОМОГИ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКІЙ ПРЕСІ В ЕДМОНТОНІ.

Українські робітничі організації, що гуртуються при Укр. Роб. Домі в Едмонтоні, ухвалили повести енергичну довинонену кампанію допомоги своїй пресі в березні і склали такий план її проведення:

В СУБОТУ, 23. БЕРЕЗНЯ, в годині 8.15 вечером, відіграється в залі УРД драма на чотири дії, П. Кішинева п. н. "БЕЗБАТЧЕНКО".

В НЕДІЛЮ, 24. БЕРЕЗНЯ, в годині 8.30 вечером, відіграється в залі УРД КОНЦЕРТ-СВЯТО ПРЕСИ.

В СУБОТУ, 30. БЕРЕЗНЯ, в годині 8.15 вечером, відіграється в залі УРД драму на три дії, М. Ірчан п. н. "БУНТАР".

В НЕДІЛЮ, 31. БЕРЕЗНЯ, в годині 8.30 вечером, відіграється в залі УРД КОНЦЕРТ-СВЯТО ПАРНЗЬКОЇ КОМУНИ.

Чистий прихід з цих чотирох підприємств призначений на пресовий фонд української робітничо-фармерської преси.

Робітники й Робітничі! Приходьте громадою на ці підприємства, чим спричинитеся до підтримки своєї преси. Наша друкована слово — не наш учитель, організатор, оборонець. Ми інші святакумо дестялїтї койїей "Українських Робітничих Вістей" і починаємо віддавати їм на шість сторін.

Ставайте передлатиникан "Українських Робітничих Вістей"! Поширюйте їх осоди між робітниками! Допомогайте своїй пресі!

БЕРЕЗНЕВА КАМПАНІЯ ДОПОМОГИ РОБ.-ФАРМ. ПРЕСІ В КЕЛГАРИ.

Українські робітничі організації, що гуртуються при Укр. Роб. Домі в Келгари, створили спільний комітет, ухвалили повести ударну довинонену кампанію допомоги своїй пресі в березні і склали такий план її проведення:

В СУБОТУ, 16. БЕРЕЗНЯ, відіграється в залі УРД ВЕЛИЧАВА ЗАБАВА. В НЕДІЛЮ ВЕЧЕРОМ, 17. БЕРЕЗНЯ, відіграється в залі УРД КОНЦЕРТ-МІТІНГ для вшанування 68. роковин смерті Т. Шевченка.

В СУБОТУ ВЕЧЕРОМ, 23. БЕРЕЗНЯ, відіграється в залі УРД драму на чотири дії п. н. "ДВА СВІТИ".

В НЕДІЛЮ ВЕЧЕРОМ, 24. БЕРЕЗНЯ, відіграється в залі УРД ЮВЛЕННИЙ КОНЦЕРТ-МІТІНГ "Українських Робітничих Вістей".

В СУБОТУ ВЕЧЕРОМ, 30. БЕРЕЗНЯ, відіграється в залі УРД зворушуючу драму на п'ять дії п. н. "ІМІНІ НУЖДИ".

В НЕДІЛЮ, 31. БЕРЕЗНЯ, відіграється мітінг всіх відділів наших організацій.

Чистий прихід з повиних підприємств призначений на пресовий фонд української робітничо-фармерської преси.

Робітники й Робітничі! Приходьте громадою на ці підприємства, чим спричинитеся до підтримки своєї преси. Наша преса, це наш учитель, організатор, оборонець. Дестялїтї койїей "УРВ", які дестялїтїчно слово громить темноту, одну з головних підвалин буржуазної системи. Тому ставайте передлатиникан робітничої пресі! Ширїть її! Допомогайте їй!

НОВИЙ ТРАНСПОРТ ЛІТЕРАТУРИ З ЄВРОПИ.

Робітничо-Фармерська Книгарня у Віннігеру щойно отримала з Європи гарні оповідання і романи давних і сучасних письменників, наукову та інт. літературу

Українська література, О. Дорошківич (в опраі)	\$2.25
Іскарїт, повість з галицького учительського життя	.40
Трагедія першого травня, М. Ірчан	.50
Буденний хліб, А. Крушельницький	.40
Оповідання з піаненого моря, Дж. Лондон	.40
Вибір з творів С. Руданського	.49
Козако, кавказьке оповідання, Л. Толстой	.75
Як Юра Шеманюк брив Черемонек, І. Франко	.60
А господь мовчить і інші оповідання, О. Кобильська	1.50
Рубають дс. А. Крушельницький (брош.)	2.00
(в опраі)	1.50
Над Чорним морем, Нечуй-Левський, (брош.)	1.00
(в опраі)	1.50
Припева, повість, Нечуй-Левський (брош.)	1.00
(в опраі)	2.00
Твори В. Блакитного (Еллага), повне зібрання (в опраі)	2.00
Твори Леонїда Глібова, ювілейне видання славного укр. байкаря	1.75
Відавкі моряки	.50
Панцижний хліб, І. Франко	.15
Карпатська Ніч, М. Ірчан	.50
Панське ярти, І. Франко	.65
Біла малпа, М. Ірчан	.45
Із днів журби, І. Франко	.60
Проти смерті, М. Ірчан	.50
Знаєк листів, І. Франко	.60
Фільма революції, М. Ірчан	.25
Борислав сїється, І. Франко	1.50
Тарас Бульба, М. Гоголь	.50
Борислав сїється (в опраі)	2.00
Людина, що збудила вулькани	.30
Скошений шїт, Барнїський	.75
Заодї, М. І. Ванїцька	.25
Талант, Васильченко	.25
Жарти життя	.50
Тумель (оповідання), (брош.)	1.50
Писавка, оповідання для молоді	.50
(в опраі)	2.00
Чародїйна скрипка, для молоді	.50
Земля, О. Кобильська (брош.)	1.50
Кудер, Костомаров	1.25
(в опраі)	2.00
Вибір з творів С. Руданського	.40
Пригода, О. Кобильська	.25
Чорна Рада, Панько Куліш	.75
Царина, О. Кобильська (бр.)	1.50
Диск пав, Мюссані	.40
(в опраі)	2.00
Синя книжочка, В. Стефанїк	.20
Хмарі, Нечуй-Левський (бр.)	2.00
Земля, В. Стефанїк	.40
(в опраі)	2.50
Вельний шум, І. Франко	.75
Залісе, О. Маковей	.75
Захар Беркут, І. Франко	.75
Три долї, Марко Вовчок	.85

Книжки по соціальних і наукових питаннях.

Історія класової боротьби, П. Кирстюк, том II. 1.50

Азбука Марксизму 1.75

Основи педагогії, наука про дитину 1.75

ТЕАТРАЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ.

Чорні маски, в двох діях .35

Ой не ходи Гриню, в 5-ох діях .30

Одружини, комедія на 3 дії .40

